

Merenkulkijat – Timo Nisulan saarna | Maata Näkyvissä -festarit 19.11.2023

Mark. 13:33–37

Evankeliumista Markuksen mukaan, luvusta 13

Jeesus sanoo:

”Pitäkää varanne, olkaa valveilla, sillä te ette tiedä milloin se aika tulee. Kun mies matkustaa vieraille maille ja talosta lähtiessään antaa kullekin palvelijalle oman tehtävän ja vastuun, niin ovenvartijan hän käskee valvoa. Valvokaa siis, sillä te ette tiedä, koska talon herra tulee: illalla vai keskiyöllä, kukonlaulun aikaan vai aamun jo valjetessa. Hän tulee äkkiarvaamatta – varokaa siis, ettei hän tapaa teitä nukkumasta. Minkä minä sanon teille, sen sanon kaikille: valvokaa!”

”...joilla ei toivoa ole”

Rakkaat ystävät,

Jokainen meistä tietää, mitä on odottaa jouluaaton iltahämärässä. Mutta oletko koskaan tullut pelänneeksi ja ajatelleeksi: jospa ketään ei tule. Voisitko sanoa pienelle lapselle: tänä jouluna ei tarvitse odottaa, tule pois ikkunasta? Ketään ei ole tulossa.

Odottamisesta kertoo Jeesuksen kertomus tänään, sinisen hämärä kuva pimeydessä kohoavasta kartanosta. Siellä yön keskellä odotetaan, liikutaan käytävillä, hengitetään ikkunaruuutuun. Ja koko kertomuksesta tulee painajainen, jos jätät siitä pois vain yhden henkilön ja kuvittelet näin: ketään ei ole tulossa.

Jos leikkaat Jeesuksen vertauksesta pois Talon Herran: Mitä sinulle silloin jää? Mihin päädyt?

Päädyt maisemaan, jossa aamu ei koskaan tule.

Sinut lukitaan kartanoon, jossa ei enää odoteta, ei toivota, ei valvota.

Pääset matkalle, joka ei päädy ikinä perille.

Yksi lempikirjoistani on David Foster Wallacen kokoelma *Hauskaa, mutta ei koskaan enää*.

Wallace kertoo kirjassaan viikon matkastaan loistoristeilijällä Karibianmerellä. Tarina on aivan räävittömän ja mielettömän hauska. Se on roisi kuva epätoivon maisemasta, matkasta, joka ei mene minnekään. Risteilijä tekee ympyränmuotoisen lenkin kädenlämpöisellä merellä. Laivan kannella nautitaan, rusketutaan, liataan ja tuhlataan Jumalan maailmaa. Kaikki maksaa rahaa. Mässäillään.

Kaiken bilettämisen keskellä kirjailija kertoo, miten häntä pelottavat laivan alla syvyyksiin syöksyvä meri ja sen kauhistavat asukkaat: nälkäiset, petomaiset hait, joille laivan kannella tanssivat ihmiset ovat vain lihaa, luita ja ruokaa.

Mieletön ja posketon kuva ökyristeilystä on raaka kuva matkasta, joka ei päädy mihinkään, kuva elämästä, jossa ei ole toivoa.

Myös toinen suosikkiartistini, Viitasen Piia, on tehnyt ylivertaisen laulun toivottomasta maailmasta – elämästä, joka päättyy pimeyteen. Laulu on nimeltään *Meidän jälkeemme hiljaisuus*. Viitasen Piia piirtää näin:

Me istumme junassa

Vaunu kolisee raiteilla

Tää on pikajuna kuiluun

Me ahmimme kilometrejä

Tässä kuoleman koneessa

*Takana palaa maa
Me pidämme hauskaa*

*Ja kun me syöksymme kaaressa
Ja kiskot lakkaavat kantamasta
Kuulun reunalta huudamme
Meidän jälkeemme hiljaisuus*

**

Rakkaat ihmiset, palataan nyt Kristuksen siniseen kuvaan tummasta kartanosta ja palautetaan sen keskelle koko kertomuksen roihuava, valkoinen ydin. Se ydin on Talon Herra. Kun sen teemme, tajuamme kuin salaman väläyksessä, mistä on kyse koko siinä elämässä, jota kristitty ihminen elää. Siinä elämässä on kyse tästä: valvot ja odotat, koska sinulla on – *toivo*.

Apostoli Paavali varoittaa kirjeessään tähän suuntaan:

”Tahdomme teidän olevan selvillä siitä, mitä tapahtuu. Emme näet tahdo teidän elävän niin kuin ne, joilla ei ole toivoa. Mehän uskomme, että Jeesus kuoli ja nousi kuolleista.” (vrt. 1. Tess. 4:13)

Toivokaa siis

Tahdonkin sinun tänään kuulevan nuo Jeesuksen sanat selvästi. Kun Jeesus lempeästi kääntää meidän kasvomme valvomaan, hän ei tarkoita tuskaista pinnistelyä hämärässä, ahdistunutta unettomuutta sillä aikaa, kun muut mukavasti lepäävät. Ei suinkaan! Jeesuksen vertauksessa valvominen on täsmälleen samaa kuin *toivo*. Haluatko kuulla, miltä se kuulostaa? Tältä:

Toivokaa siis, sillä te ette tiedä, koska talon herra tulee. Minkä minä sanon teille, sen sanon kaikille: toivokaa!

Katso siis tarkkaan vertausta. Siinä Jeesus ei sittenkään *uhkaa* sinua, vaan hän – *tekee lupauksen, lahjoittaa toivon*.

Kartanolla on herra. Maailman yllä on Kaikkivaltias. Elämä ei pääty tyhjyyteen. Kun olet kristitty, sinulla on toivo, joka on lujempi kuin maailman juuret ja väkevämpi kuin kuolema. Viisikymmentä vuotta sitten kuoli englantilainen fantasiakirjailija JRR Tolkien. Tolkien oli tunnustava kristitty. Siksi elämä ei ollut hänelle vitsi eikä mieletön risteily ulapalla, joka ei rantaa tunne. Siksi hänen maailmassaan säteilee valloittava, kirkas toivo. Tolkienin *Taru Sormusten Herrasta* kuvaa, miten kerran tämä ahdistava matka päättyy:

Hän tunsu viimein ilmassa suloisen tuoksun ja kuuli veden yli kantautuvaa laulua. Ja silloin (...) harmaa sadeverho muuttui hopeaksi ja lasiksi ja vetäytyi pois, ja auringon ponnahtaessa taivaalle hän näki valkeat rannat ja niiden takana kaukaisen vihreän maan. (JRR Tolkien, *Taru sormusten herrasta*, WSOY 2023, s. 878)

Kristus on Herra, talon isäntä, ja hän kutsuu sinua, rakas ihminen, odottamaan ja toivomaan. Toivominen on seisomista kohti aamua ja auringonnousua, sillä Herra tulee, se on varmaa kuin aamunkoitto.

Kristityn toivo ei ole toiveajattelua, omien kuvitelmiin kutomista heiveröiseksi toden varjoksi. Ei! Toivo on katsomista todelliseen valoon, Kristukseen, joka valaisee sinut ja kaikki ihmiset kerran. Siksi sinun ei tarvitse lähteä tänään täältä Turusta kouluun tai töihin tai kaduille tai kotiin sydän kurkussa ja pelko peräpäässä. Et ole yksin. Kuljet kaikkien

pyhien voittosaatossa. Kristus on kanssasi, tuli mitä tuli. Ja mikä tärkeintä: Toivo ei ole sinun varassasi, vaan Jumalan.

Sinun elämäsi ei ole tyhjä eikä mieletön – koska Kristus.

Sinun elämälläsi on korvaamaton arvo ja kunnia – koska Kristus.

Sinun elämäsi on suunnattu kohti viimeistä satamaa, taivaan juhlaa – koska Kristus.

Kristuksen merenkulkijat

Olkaa valveilla, sillä te ette tiedä milloin se aika tulee.

Te ette tiedä, koska viimeinen ranta näkyy: illalla vai keskiyöllä, kukonlaulun aikaan vai aamun jo valjetessa.

Rakas Kristuksen merenkulkija!

Olet suuressa purjelaivassa. Jo viikkoja ja kuukausia on laiva kyntänyt suolaisia maininkeja, myrskyissä ja rasvatyynessä, ukkosessa ja sateessa. Olet nähnyt seitsemät meret ja pelännyt nimettömiä merten petoja. Allasi vajoavat valtameren mustat syvyydet. Laivassa ei ole ruokaa eikä korppuja enää kuin päiväksi tai pariaksi, kannen alla moni makaa sairaana ja oksentaa.

Silloin laivan paapuurin puolella leijailee valkeasiipinen, yksinäinen lokki, joka kirkaisee, ja pian sen perässä toinen, ja äkisti, aivan kuin käheä repäisy, kuuluu korkeimman maston märssykorista huuto: *Maata näkyvissä!*

Se huuto seisauttaa veret.

Kaikki ryntäävät reelingille.

Kohta koko laiva huutaa: *Maata näkyvissä!*

Rakkaat ihmiset, saarnani on nyt loppu.

Ennen kuin lähden, haluan kertoa aivan henkilökohtaisen asian.

Minulla oli pari päivää sitten syntymäpäivät. Voisinko saada teiltä onnittelut, koska täytin aika paljon? Minulle on jo laulettu *həpiböötdəi*-biisi, niin siksi toivon, että tullette nyt minun seurakseni tuon mahtavan purjelaivan kannelle, sinne reelingille, ja huudatte tuon kaikkien kastettujen merenkulkijoiden huudon – ”maata näkyvissä!”, niin paljon kuin keuhkoista vain lähtee. Huudetaan se huuto kolme kertaa, kuin eläköönhuuto. Oletteko valmiit? Lasken kolmeen...